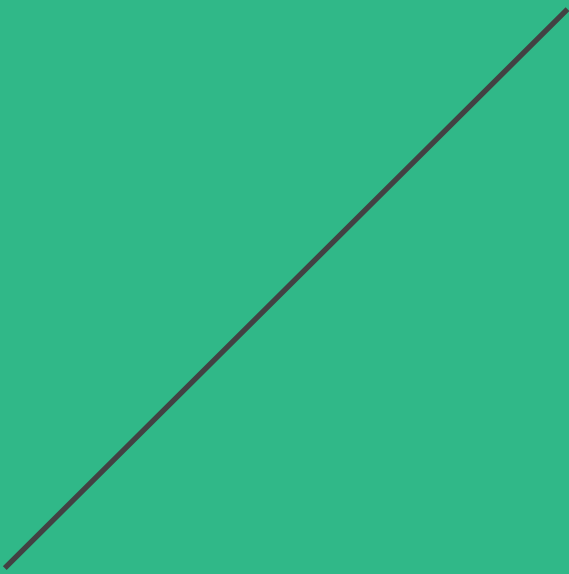

2024

Projects

Calouste Gulbenkian Foundation
Armenian Communities Department

Projects Supported

Annual report

/

2024

ARMENIA

1. Friends of the Matenadaran Benevolent Fund, the Mesrop Mashtots Institute of Ancient Manuscripts

“Armenian Manuscript Catalogue Access Platform”, creating a comprehensive digital platform for accessing and exploring the “Mayr Tsoutsag” (*Մայր Զուցակ*) general catalogue of the Armenian manuscripts of the Matenadaran, the world’s largest repository of Armenian manuscripts.

2. APRI (Applied Policy Research Institute of Armenia Foundation)

2024 APRI New York Meeting: “Armenia’s New Balance: Russia, the West, and the Future of the South Caucasus”, a conference, key note sessions, panel and roundtable discussions, with experts in regional and global affairs.

3. Caucasus Research Resource Center - Armenia

“Caucasus Barometer Study”, a nationwide household survey which will also provide open access, reliable, and comparable datasets on socio-economic and cultural dynamics in Armenian society.

4. Jinishian Memorial Foundation

A project to improve the economic well-being and resilience of forcibly displaced Armenian families from Nagorno-Karabakh, helping them integrate into Armenia.

5. Factum Documentary Center NGO (Turkey)

“Kiko: Forward and Back - An Exhibition Celebrating Zahrad’s Poetic Legacy in Istanbul”, exhibition commemorating the 100th anniversary of Zahrad in Yerevan and Istanbul.

6. Hazarashen NGO

"Virtual Artsakh: Digital Oral History", recording testimonies and stories to preserve the lost cultural and linguistic wealth of Nagorno-Karabakh. A digital database capturing daily life, the lost environment, survival strategies during war, the blockade, and the ethnic cleansing of the Armenians in 2023.

7. My Forest Armenia

"Climate change mitigation through reforestation in Armenia", planting 18,000 biodiversity-rich native-species trees in a year, which will be protected, monitored, and maintained. The project also includes sustainable work for local communities, and maintenance of nurseries and greenhouses.

8. Ani Asatryan

"ZaBell", an innovative, research-focused podcast with an interdisciplinary approach, offering two monthly episodes in Western and Eastern Armenian, showcasing remarkable Armenian figures from around the world, also featuring special episodes dedicated to Armenian literature.

9. Ashot Johannissyan Research Institute in the Humanities

Revitalizing the institute's humanities library, cataloguing the Khachig Tölölyan Collection, and developing an online critical platform Zot.

10. OmniPonics Agricultural Support NGO

"School-to-Table: Bringing STEAM and STEEL Education to Armenia through Agriculture", one academic year supplemental educational curriculum for grades 8 and 9 for use with ponics style greenhouses, along with an intensive Teacher Training programme.

11. Houry Pilibossian and Saghatel Basil (Turkey)

"Hi Haleb – Հայ Հալէպ", an oral history project about the Armenian community in Aleppo. Producing a comprehensive website that will host video interviews (with transcriptions), photographs, and a GIS map of Armenian owned businesses in Aleppo.

12. Tumo Studios

Western Armenian language and the art of graphic design and printmaking, a workshop with creators and product design.

13. BICE, Bureau international Catholique de l'enfance

"Armenia: Building Resilience of Children and Families Affected by the Armed Conflict", helping war-affected children and their families from Nagorno-Karabakh to re-establish themselves in Armenia. Including psychological support to children and families, awareness meetings for teachers, and a training programme for 40 psychologists.

14. Npatak Foundation

The Armenian translation of the book "Complexity and Contradiction in Architecture" by Robert Venturi. Workshops, lectures, and educational events are to accompany the release of the translated book.

15. Vlume

Technolinguistics Cultural NGO Armenian E-book and audiobook platform [Vlume](#); adding more than 75 new books and an average of 50 audiobooks to the platform.

16. Boon Scientific Cultural Foundation

“Western Armenian Literature Animation Series”, a 20-episode animation series dedicated to Western Armenian literature. Short episodes ensuring easier and wider dissemination, and a bigger target group.

17. Printinfo Publishing House

Publication (print and digital) of six books from renown Armenian writers, including: Beldian, Sarafian, Tekeyan, and Demirjibashian, within the framework of making available and promoting Western Armenian literature.

18. Western Armenian Writing and Language Educational NGO

Supporting a range of initiatives for [Western Armenian Wikipedia](#) aimed at strengthening the Western Armenian Wikimedian community, producing quality content, and increasing the number of articles to 13,500.

19. Siranush Sargsyan

“Journalism about Displaced Armenians”, journalistic project aimed at highlighting the current challenges faced by displaced Armenians from Nagorno-Karabakh.

20. Kapan Scientific Progress NGO

“Kapan Math Club-Olympiad Math Clubs in Syunik”, increasing access to free high-quality mathematics tutoring outside of Yerevan and increasing the number of students attending the Math Olympiad.

21. Ari Literature Foundation

Launch and administration of the second phase of the [“Calouste Gulbenkian Translation Series”](#). Ten new works to be translated into Armenian, including Benedict Anderson, John Rawls, William James, Edgar Wind, Carlo Ginzburg, G. C. Spivak, and Lawrence Venuti.

22. Research on Armenian Architecture (RAA)

Research and publications on Armenian tangible heritage, making data on heritage buildings and other tangible cultural artifacts, especially endangered monuments, freely available via the [RAA website](#), its various publications, and videos.

23. Serouj Ourishian

Addition of 32 new freely accessible imaged dictionaries to [Nayiri](#), increasing the number of specialized Armenian dictionaries for the use of the general public, translators, as well as AI and search engines.

24. Yerevan State University Library

The acquisition of diverse range of modern and contemporary academic books by renown authors for the library of the Yerevan State University.

25. Hetq Investigative Journalists NGO

English translation of content of the Hetq.am investigative news website.

26. Miri Chekhanovich
(Canada)

Creative environmental documentary project that entails a film on the complex, intersectional mosaic of the current environmental and health crisis in Yerevan, and suggesting ways to reimagine a clean and safe city for its inhabitants.

27. Centre for Independent Social Research Armenia NGO

Research, publication of two articles, and a two-day workshop on the theme of public portrayal through graffiti and murals of soldiers who died in the 2020 Nagorno-Karabakh war.

28. MEDIAMAX

Publication of the book "Armenian Red", dedicated to Armenia's history during the Soviet Union.

29. Sarkis Ghazarian

Supporting the project "Let's Speak Frankly", an interview and video report series in Western Armenian.

30. Jardar NGO

"LINE: Armenian Architecture Biennial", installations, forums, workshops, and publication, in English and Western Armenian, addressing community challenges and advocating for the transformation of public spaces in Armenia.

31. We Are Our Mountains Territorial Development Agency

The creation of an electronic platform for intangible cultural heritage, that will act as a central repository for documenting, preserving, and sharing the intangible cultural heritage of the Armenians of Nagorno-Karabakh.

HERITAGE

**1. Mekhitarist
Congregation
Order Vienna**
(Austria)

The second phase of the [Armenian Press Digitization](#) project that will cover the 1920's and 1930's. All content will be made available freely and in a searchable format, in collaboration with the Fundamental Scientific Library of the National Academy of Sciences of the Republic of Armenia.

**2. Mekhitarist
Congregation
Order Vienna**
(Austria)

The publication of the academic journal "Handes Amsorya", «Հանդես ամսօրեայ».

3. Tatiana Boudakian
(Brazil)

"O meu nome é Armênia", documentary focussing on elements of identity, culture, and memory of Armenian women in Brazil, through stories, portraits, art, music, and cooking.

4. Luiza Calagian
(Brazil)

Fieldwork and bibliographic research for documentary by Luiza Calagian: "In the Coffee Grounds". The project will follow two Armenian women on a journey to reconnect with their heritage.

5. Garbis Harboyan
(Canada)

Publication of volume 7 of the book: «Բժիշկին խօսքը» (The Doctor's Word) in Western Armenian dedicated to health and wellbeing.

6. Hamazkayin Canada
(Canada)

[Levon Shant Armenological Course](#): a post-secondary course in Western Armenian, aimed at cultivating proficiency in the language, as well as literature and cultural heritage.

7. Torontohay
(Canada)

Supporting Torontohye's (Armenian language newspaper) [new website](#), a modern platform for easy access and engaging layout.

8. Informacni Centrum Kavkaz Vychodni Evropa
(Czech Republic)

Publication of the new series of Ozer magazine's special issues on "Armenians in Europe: History, Present and Future"

9. Armineh Johannes
(France)

"Nous sommes nos montagnes", the publication of a photography book by Armineh Johannes showcasing over thirty years of work, capturing human dignity, humanity, and faith as seen in Armenia and Nagorno-Karabakh.

10. Sonia Bekmezian
(France)

Publication of the book "Nom" by Krikor Beledian, translated from Western Armenian into French. It follows the translation of the three works: "Le coup", "Signe", and "L'image".

11. Editions Kotot
(France)

«ԵՎ այն ատեն...», "Yev ayn aden...", the publication of the original children's book in Western Armenian by Hasmig Chahinian, published by [Kotot Publications](#).

12. "Rue de la Sardine"
(France)

"Nous sommes et nous serons", a documentary about Armenian youth and their take on current issues facing Armenians both in the Diaspora and in Armenia, producing new materials conducive to individual and civic reflection, along with events like workshops and lectures in Armenia and France.

13. Cercle des Amis de Krikor Beledian
(France)

"Krikor Beledian et la Littérature Arménienne Déterritorialisée; Strasbourg Capitale du Livre 2024-25", a series of events (conference, book reading, and cultural performance) dedicated to contemporary Western Armenian literature.

14. Association mille et un mondes
(France)

"[Zarmanazan](#)", Western Armenian summer immersion programme open to all children and youth of the Diaspora, as well as a teacher training programme in collaboration with INALCO.

15. Rouben Koulaksezian
(France)

Publication of the second edition of "Little Armenias: The Travel Guide of the Armenian Diaspora".

16. Association Paylag
(France)

Exploring the visibility and accessibility of books in Western Armenian, conducting preliminary research about the challenges regarding the availability and accessibility of publications in the language.

17. Sarkis Kehyayan
(Germany)

Publication of the educational handbook on «Աստուածիմաստութիւն - փիլիսոփայական ակնարկ», "Theosophia - philosophical approach", also to be available digitally.

18. Gari Vanisian
(Germany)

[Transnational Armenian Cinema](#), at the Filmkollektiv Frankfurt e.V., highlighting the cinema of the Diaspora, exploring its use of the Western Armenian language through film talks and lectures, and raising awareness among local audiences as well as across Germany.

19. Diana Ghazaryan
(Hungary)

“Capturing Eternity: Jerusalem Armenian Photography in the 19th and 20th Centuries”, an exhibition and a symposium in Budapest. Also, a roundtable discussion, educational workshops, scholarly presentations, guided tours, and exhibition catalogue.

20. Università Degli Studi Di Firenze
(Italy)

“Nakhichevan: Cancel Armenian Culture”, research and two exhibitions about the lost cultural heritage of Nakhichevan.

21. Mekhitarist Congregation Order Venice
(Italy)

The publication of the Armenian Studies academic journal “Bazmaveb”, «Բազմավէպ».

22. Pontifical Legation of the Armenian Apostolic Church in Western Europe
(Italy)

Two-day international conference “Sacred Grounds, Shared Vision Preserving Holy Sites for Joint Christian Ministry” at the Pontifical University of St. Thomas Aquinas, Angelicum, dedicated to the conservation of religious and cultural sites in Nagorno-Karabakh.

23. Centro Studi e Documentazione Della Cultura Armena
(Italy)

“To Armenia and Back through Photos: The CSDCA Collection as a Bridge Between Venice and Yerevan”, a training internship at the CSDCA for a group of Masters students enrolled in the Art History curriculum at the Yerevan State University.

24. Minas Lourian
(Italy)

Editing and preparing the Western Armenian translation of Edward Said’s “Orientalism” for publication.

25. The Armenian Patriarchate of Jerusalem
(Jerusalem)

Supporting the Gulbenkian Library in Jerusalem, founded by Calouste Sarkis Gulbenkian, and yearly donation to the Brotherhood of St. James, for requiem services in memory of the Gulbenkian family.

26. The Howard Karagheusian Association
(Lebanon)

“Providing care and support for Armenian Children with Special Educational Needs and Learning difficulties in Lebanon”, serving over 200 children per month by providing services in Armenian: speech therapy, psychotherapy, counselling, parental guidance, community awareness, and other elements related to special education.

27. The Howard Karagheusian Association
(Lebanon)

Emergency trauma care for Armenian children in Lebanon during the military conflict.

28. Armenian Prelacy of Lebanon
(Lebanon)

Emergency response humanitarian aid to Armenian Schools in Lebanon due to military conflict.

29. PTIT
(Lebanon)

[PTIT website](#) «Փրօիթ. մանկապատանեկան կայք», a sustained source of interactive educational materials in Western Armenian for children ages 7 to 14, offering games, puzzles, stories, and riddles.

30. Razmig Kalaidjian
(Lebanon)

A comprehensive website honouring the legacy of Lebanese-Armenian intellectual Bebo Simonian, hosting his literary work, articles, letters, and an image gallery.

31. Jinishian Memorial Association
(Lebanon)

"Youth Engaged in Society", a community-oriented pilot programme that aims to equip Armenian high-school students with the necessary skills to enhance their critical thinking and debating skills, and encourage their active participation in social change.

32. AGBU Young Professionals Madrid
(Spain)

"Storytelling in Journalism: From Hard Data to Harder Narratives", five-day training programme for 15 local journalists in Armenia.

33. Vicken Cheterian
(Switzerland)

"Diaspora: Armenians as a Global Nation", a publication delving into the intricate tensions between the nation-state and various Armenian diasporas.

34. Victoria Abrahamyan
(Switzerland)

A research project on Armenian refugees in the French Mandate Levant between 1920 and 1946, addressing a significant gap in historiography.

35. Vahe Boghosian
(The Netherlands)

"The Sudanese Armenian Heritage Project", a multimedia initiative highlighting and preserving the heritage of this unique community through oral history, documents, and photography archives, as well as a research paper and social media presence.

36. Anna Maria Aslanoğlu
(Turkey)

"Otherwise in Istanbul", a documentary following choreographer Mihran Tomasyan on his quest to belong to the city of Istanbul as an Armenian education.

37. Özel Getronagan Ermeni Lisesi
(Turkey)

Empowering students through language and cultural activities in Western Armenian to enrich their education while fostering connections within the community.

38. Vahakn Keshishian
(Turkey)

Managing and editing content in Western Armenian for Zndoog, Zarmanazan, Oos Hartag, Yertik, and Zartiss; administrative support and technical assistance.

39. Parrhesia Collective
(Turkey)

"Parrhesia Collective", Armenian women scholars, writers, and artists organizing seminars, workshops, and publications on indigeneity, temporality, and gender.

40. Ara Sarafian, Gomidas Institute (UK)

Publication of the book "The Catholicos and the Commissar" by Felix Corley on the history of the Armenian Church during the Soviet Union.

41. Christina Andrea Barba
(USA)

"Creativity and Catastrophe: Conversations with Armenian Artists in the 21st Century", publication featuring oral histories of Armenian artists living in the Diaspora and in Armenia, providing a lens to contemplate the intergenerational ripple effects of trauma and forcible displacement.

42. Hrair Balian
(USA)

“The Nagorno-Karabakh Peace Process”, a book delving into the intricacies of the peace process negotiations during the past three decades.

43. Rerooted Archive
(USA)

“Rerooted Archive: Western Armenian Diaspora Collections”, collecting and preserving oral histories from threatened Armenian communities from the Middle East.

44. Ara Oshagan
(USA)

“What Can I Tell You, We Lost Everything”, a multidimensional work by Ara Oshagan and Micheline Aharonian Marcom that explores the aftermath of the displacement Armenians from Nagorno-Karabakh, using various media of expression.

45. Anahid Yahjian
(USA)

“Domestic Demon”, an experimental short film, narrated in Western Armenian, employing shadow, silhouette, and familiar domestic textures to depict the ways in which motherhood and life in a suburban American home both shape and overwhelm women.

46. Tamar Marie Boyadjian
(USA)

“A drop of woman”, a creative work in Western Armenian, exploring the place of women in literary history, the current place of Western Armenian, and what it means to be a Western Armenian woman writer today. The project includes book presentation events in various diasporan Armenian communities.

47. Lerna Kayserian Shirinian
(USA)

«Ինձորի բերրահավաք», “Apple-Picking”, a children’s picture book in Western Armenian, highlighting the power of friendship, generosity, and the joy of giving.

48. Ara Madzounian
(USA)

Film documentation of the inter-and-intra-generational dialogue event titled “Havasarum Norok - A Conversation for the Future”. Capturing the collective wisdom of participants and highlighting the main themes of the dialogues.

49. NAASR, National Association for Armenian Studies and Research
(USA)

The “Calouste Gulbenkian Lectures Series” on contemporary Armenian issues, comprised of various events.

50. Christopher Atamian
(USA)

Translation of Vahe Oshagan’s novella «Օծում», “Anointing”, from Western Armenian to English.

51. ARPI Publishing
(USA)

Publication of Karenn Chutjian-Presti’s book «Օտար Արան», “Odar Aran”, an original work in Western Armenian for youth.

Activities in Portugal or Directly Organised by the Department

1. "Havasarum Norok" event

(Portugal)

Inter-and-intra-generational dialogue event "Havasarum Norok - A Conversation for the Future", a three-day gathering reinforcing the Diaspora's rich intellectual legacy and fostering a conversation across generations, featuring 36 participants from 14 countries.

2. "Jerusalem and Armenians" exhibition

(Portugal)

An exhibition at the Calouste Gulbenkian Foundation dedicated to the Armenians of the Holy City and the Gulbenkian Library of Jerusalem, in collaboration with the Gulbenkian Art Library and Archives.

3. Exhibition about the Armenian Communities Department

(Portugal)

An exhibition dedicated to the activities and history of the Armenian Communities Department in the cafeteria of the Calouste Gulbenkian Foundation in Lisbon.

4. Publication

(Portugal)

Publication of the book "Arménia – Povo e Identidade" by A. Lojas Neves e M. Neves Pereira.

5. "A Changing Philanthropy" event

(USA)

A two-day event in Los Angeles entitled "A Changing Philanthropy" with a presentation and round table discussions on language, culture, identity, and Diaspora-focused grant-making.

in view awards in 2024

The only grant programme dedicated to progressive cultural practices in Western Armenian.

Culture for social progress, climate action, and democracy.

Ten projects were selected in 2024, these are:

1. Armand Yervant Tufenkian and Tamer Hassan (USA) for “Gab Gar” (Կապ կար).

A film installation consisting of a short film and several short silent 16mm film loops, centred on conversations in Western Armenia with the artisan rug repairer Hayk Oltaci.

2. Avo Kaprealian (Germany) for “Being a Letter”.

A film project including theatrical scenes, performance art, documentary, fiction, and archival footage, tracing the love story and life parallels of Roupen Sevag and his wife Helen Apell and a modern Armenian-German couple.

3. Garen Darakjian and Souren Khedeshian (Lebanon) for “The Lebanese Armenian Theatre”

A documentary about the history of Lebanese Armenian theatre, using archival materials and interviews, that also deals with present-day challenges related to art and theatre within the community.

4. Gohar Martirosyan (Armenia) for “Mount A”

A stereoscopic VR film to be meticulously crafted through the utilization of an interactive 3D programme, representing an avant-garde cinematic venture, replicating spatial and ambient experiences based on the Western Armenian translation of excerpts from René Daumal’s book “Mount Analogue”.

5. Hasmik Ghazaryan and Christian Batikian (Armenia/France) for “Jardin qui t’a rêvé”

A documentary about the contemporary writer Krikor Beledian. This curated exploration of the writer’s life and work is to be presented through three phases: “Paris”, “Where the Writer Comes From” and “Ongoing Life”.

6. Lusine Galstyan and Eliza Baghdiyian (Armenia/Switzerland) for “Mountains Calling: A Western Armenian Journey”

A concert series and original music creation through which the Tiezerk band will present the richness of Western Armenian poetry and the uniqueness of modern Armenian music through collaboration with other artists.

7. Maral Tavitian (USA) for “The Ones Who Stayed”

A multimedia project, including article and short film, on the history and contemporary life of the Armenians of Istanbul, a community that has cultivated its language and culture in a country that tried to bury its past.

8. Armenian Centre for Contemporary Experimental Art (ACCEA/NPAK) for “WestArm Laboratory”

An art laboratory in Armenia that involves research, discussions, lectures and the creation of artworks to be exhibited. The project is designed to showcase Western Armenian culture from a contemporary art perspective.

9. Olivia Melkonian (UK) for “Resurrection”

Inspired by Gomidas, and working with artists of Armenian and neighbouring community descent, a music album adapting Western Armenian folk songs and musical traditions into electronic dance music.

10. Shoghag Ohannessian, Varak Karakashian, Serge Manouguian, and Araz Kojayan (Lebanon) for “Vazrig Loustqi”

A Western Armenian science fiction graphic novel with an avant-garde flair that addresses a series of absurd events happening in the city of Bourj Hammoud through the experiences of the protagonist.

* More information about each of the projects is available [here](#)

Հայաստան

1. «Մատենադարանի քարեկամներ» հիմնադրամ

Համապարփակ թուային հարթակի ստեղծում՝ մուտք ունենալու եւ ուսումնասիրելու Մատենադարանի հայերէն ձեռագիրներու «Մայր Տուցակ»-ը:

2. «ԱՊՐԻ» (APRI -Applied Policy Research Institute of Armenia Foundation)

«ԱՊՐԻ»-ի նիւ եորքի հանդիպում 2024՝ «Հայաստանի նոր հաւասարակշռութիւնը. Ռուսաստան, Արեւմուտք եւ Հարաւային Կովկասի ապագան» խորագիրով. գիտաժողով, նիստեր եւ քննարկումներ տարածաշրջանային եւ միջազգային փորձագէտներու մասնակցութեամբ:

3. «Հետազոտական ռեսուրսների կովկասյան կենտրոն – Հայաստան» հիմնադրամ

Տնային տնտեսութիւններու համազգային հետազոտութիւն, որ պիտի տրամադրէ նաեւ Հայաստանի հասարակութեան ընկերային-տնտեսական եւ մշակութային ուժաբանութեան վերաբերեալ բաց հասանելիութեամբ վստահելի եւ համադրելի տուեալներու շտեմարան:

4. Գինիշեան յիշատակի հիմնադրամ

Արցախէն բռնի տեղահանուած հայ ընտանիքներու տնտեսական բարեկեցութեան եւ դիմակայութեան բարելաւումի ծրագիր՝ դիւրացնելու անոնց համարկումը Հայաստանի մէջ:

5. «Ֆակտում» հասարակական կազմակերպութիւն

Զահրատի բանաստեղծական ժառանգութեան եւ գրողին 100-ամեակին նուիրուած ցուցահանդէս Պոլսոյ եւ Երեւանի մէջ:

**6. «Հագարաշեն»
հասարակական
կազմակերպություն**

Արցախէն վկայութիւններու եւ պատմութիւններու արձանագրութիւններ՝ պահպանելու եւ վերականգնելու Արցախի մշակութային եւ լեզուական հարստութիւնը: Թուային տուեալներու շտեմարանի ստեղծում՝ արձանագրելու առօրեայ կեանքը, կորուսեալ միջավայրի նկարագրութիւնները եւ պատերազմի եւ շրջափակումի ընթացքին գոյատեւելու ռազմավարութիւնները եւ 2023 թուականի հայերու էթնիկ զտումները:

**7. «Իմ անտառ Հայաստան»
բնապահպանական
հասարակական
կազմակերպություն**

Լայնածաւալ անտառապատումի նախագիծ, յատուկ ուշադրութիւն դարձնելով կենսաբազմազանութեան, բնիկ ծառատեսակներու պաշտպանութեան եւ անտառներու հսկողութեան: Ծրագիրը կայուն աշխատանք կ'ապահովէ տեղական համայնքներուն, ինչպէս նաեւ տնկարաններու եւ ջերմոցներու սպասարկում:

8. Անի Ասատրեան

«ԶաՊէլ», նորարար, հետազօտական մօտեցումով փոտքասթ մը՝ միջգիտակարգային մօտեցումով: Արեւմտահայերէնով եւ արեւելահայերէնով ամսական երկու դրուագ պիտի արտադրէ՝ արուեստի, մշակոյթի եւ գիտութեան ոլորտներուն մէջ յայտնի հայ անհատներու շուրջ, ինչպէս նաեւ հայ գրականութեան նուիրուած յատուկ քննարկումներ:

**9. «Աշոտ Հովհաննիսյանի
անվան հումանիտար
հետազոտությունների
ինստիտուտ»**

Հիմնարկին մարդագիտական գրադարանին վերագործարկում, Խաչիկ Թէօլէօլեանի գիրքերու հաւաքածոյի ցուցակագրում, Zot.am / Զօտ, առցանց քննական հարթակի զարգացում:

**10. «OmniPonics»
հասարակական
կազմակերպություն**

STEM (գիտութիւն, թեքնաբանութիւն, ճարտարագիտութիւն եւ թուաբանութիւն) եւ թեքնաբանական ու մասնագիտական կրթութեան եւ ուսուցումի մատուցում, որ կ'ենթադրէ 8-րդ եւ 9-րդ դասարաններու համար կրթական ծրագիրի մշակում OmniPonics համակարգերու եւ ջերմոցներու հետ գործածելու համար, ինչպէս նաեւ ուսուցիչներու վերապատրաստումի խտացեալ ծրագիր:

**11. Հուրի Փիլիպոսեան եւ
Սաղաթէլ Պասիլ**

Հալէպի հայ համայնքին մասին բանաւոր պատմութեան ծրագիր: Համապարփակ կայքէջի ստեղծում, որ պիտի ներառէ տեսաձայնագրուած հարցազրոյցներ՝ իրենց սղագրութիւններով, ինչպէս նաեւ լրսանկարներ, տուեալներու շտեմարան եւ Հալէպի մէջ հայկական ձեռնարկութիւններու GIS քարտէզ մը:

12. «Թումո ստուդիաներ»

Արեւմտահայերէնով տեսողական ձեւաւորումի եւ տպագրութեան արուեստի աշխատանոց, եւ իրերու արտադրութիւն:

**13. BICE, Bureau
international Catholique
de l'enfance**

Արցախեան պատերազմէն տուժած երեխաներու եւ անոնց ընտանիքներուն օգնութիւն վերահաստատուելու Հայաստան. նախագիծը կը ներառէ սեմինարներ եւ հոգեբանական աջակցութեան նիստեր, ուսուցիչներու տեղեկատուական հանդիպումներ եւ 40 հոգեբաններու համար վերապատրաստումի ծրագիր:

14. «Նպատակ» հիմնարկ

Ռոբերտ Վենտուրիի «Complexity and Contradiction in Architecture» գիրքին հայերեն թարգմանություն եւ հրատարակություն, ինչպէս նաեւ աշխատանոցներ, դասախօսություններ եւ կրթական ծրագիրներ:

15. «Վլում»

Վլում հայերեն ելեկտրոնային գրքերու եւ ձայնագիրքերու հարթակ, որ պիտի հարստանայ 75-էն աւելի նոր գիրքերով եւ 50 նոր ձայնագիրքերով:

16. «Բուն գիտամշակութային հիմնադրամ»

Քսան դրուագէ բաղկացած շարժապատկերի շարք, նուիրուած արեւմտահայ գրականութեան՝ անմիջական եւ առընչելի ձեւաչափով, աւելի հանրամատչելի եւ դիւրութեամբ տարածուող կարճ դրուագներով:

17. «Սարգիս Խաչէնց - Փրինթինֆո» հրատարակչատուն

Վեց նոր գիրքերու հրատարակութիւն (տպագիր եւ թուային) յայտնի արեւմտահայ գրողներէ, ներառեալ՝ Պըլտեան, Սարաֆեան, Թէքէեան եւ Տէմիրճիպաշեան:

18. Արեւմտահայ գիրու լեզու կրթական հասարակական կազմակերպութիւն

Արեւմտահայերէն Ուիքիփետիայի աշխատանքներ, բարձրորակ բովանդակութեան ստեղծում, եւ արեւմտահայերէն յօդուածներու քանակի աճ՝ մինչեւ 13,500 նիւթ:

19. Սիրանուշ Սարգսեան

Լրագրողական նախագիծ, որ կը լուսաբանէ Արցախէն տեղահանուած հայերու առջեւ ծառացած մարտահրաւերները:

20. Կապանի գիտական զարգացումի հասարակական կազմակերպութիւն

«Կապանի մաթեմատիկայի ակումբ» օլիմպիադայի մաթեմատիկայի ակումբներ Սյունիքում», աւելցնել թուաբանութեան անվճար բարձրակարգ դասաւանդումի հասանելիութիւնը Երեւանէն դուրս եւ աւելցնել թուաբանութեան միջազգային ոլիմպիականին յաճախող ուսանողներուն թիւը:

21. «ԱՐԻ գրականության հիմնադրամ»

«Գալուստ Կիւլպէնկեան թարգմանական մատենաշար» նախագիծի երկրորդ փուլի մեկնարկ եւ տնօրինում. կը ներառէ տասը նոր գործերու հայերէն թարգմանությունը՝ ներառեալ Բենեդիկտ Անդերսոն, Ջոն Ռոլս, Ուիլյամ Ջեյմս, Էդգար Վինդ, Կառլո Գինցբուրգ, Գ. Սպիվակ եւ Լոուրենս Վենուտի:

22. «Հայկական ճարտարապետությունն ուսումնասիրող հիմնադրամ»

Հայկական նիւթական ժառանգութեան վերաբերեալ հետազոտություններ եւ հրապարակումներ, ներառեալ վտանգուած յուշարձաններու տուեալներ որոնք հասանելի են կայքէջին, տարբեր հրապարակումներու եւ տեսանիւթերու միջոցով:

23. Սէրուժ Ուրիշեան

Nayiri.com-ի վրայ տրամադրել հայերէնի մասնագիտական 32 նոր բառարաններ՝ հանրութեան, թարգմանիչներու, ինչպէս նաեւ ի սպաս արհեստական բանականութեան եւ որոնողական համակարգերու:

24. Երեւանի պետական համալսարան

Երեւանի պետական համալսարանի գրադարանին համար յայտնի հեղինակներէ արդի եւ ժամանակակից ակադեմական գրքերու տեսականիի ձեռքբերում:

25. «Հետք հետաքննող լրագրողներ»

Hetq.am հետաքննական լրատուական կայքէջի բովանդակութեան անգլերէն թարգմանութիւն:

26. Միրի Չեխանովիչ

Ստեղծ վաւերագրական ֆիլմ, որ կը վերաբերի Երեւանի բնապահպանական եւ առողջապահական ճգնաժամերուն բարդ եւ խաչմերուկային խճանկարին, եւ կ'առաջարկէ մաքուր եւ ապահով քաղաքը վերաիմաստաւորելու ուղիներ:

27. «Հայաստանի սոցիալական ուսումնասիրությունների անկախ կենտրոն»

Հետազոտութիւն, երկու յօդուածի հրատարակում եւ երկօրեայ աշխատաժողով՝ 2020 թուականի Արցախի պատերազմին զոհուած զինուորներուն նուիրուած որմնանկարներուն միջոցով հանրային պատկերումին անդրադառնալով:

28. «Մեդիամաքս»

«Հայկական կարմիր» գիրքի հրատարակութիւն՝ Խորհրդային Միութեան տարիներու Հայաստանի պատմութեան վերաբերեալ:

29. Սարգիս Ղազարեան

«Եկէք անկեղծ խօսինք» նախագիծ, արեւմտահայերէն հարցազրոյցներու եւ տեսահաղորդումներու շարք:

30. «Ճարտար»

«Լայն. հայկական ճարտարապետության բիենալե», կահոնքներ, սեմինարներ եւ անգլերէն ու արեւմտահայերէն հրատարակութիւն, ուղղուած համայնքային մարտահրաւերներուն եւ Հայաստանի հանրային տարածքներու վերափոխումին:

31. «Մենք ենք մեր սարերը զարգացման գործակալություն»

Ելեկտրոնային հարթակի ստեղծում, որ կը գործէ որպէս կեդրոնական շտեմարան արցախահայութեան ոչ նիւթական մշակութային ժառանգութեան փաստագրումին, պահպանումին եւ տարածումին:

Մ Կ Ի Կ Ի Լ Ի Բ

1. Մխիթարեան Միաբանութեան Վիեննայի մենաստան (Աւստրիա)

Հայկական մամուլի թուայնացումի նախագիծին երկրորդ փուլը, որ կ'ընդգրկէ 1920-1930-ականներու մամուլի եւ հանդէսներու թուայնացումը. ամբողջ բովանդակութիւնը հասանելի պիտի ըլլայ ազատ եւ որոնելի ձեւաչափով. համագործակցութեամբ ՀՀ ԳԱԱ Հիմնարար գիտական գրադարանի

2. Մխիթարեան Միաբանութեան Վիեննայի մենաստան (Աւստրիա)

«Հանդէս ամսօրեայ» ակադեմական ամսագրի հրատարակութիւն:

3. Թաթիանա Պուտաբեան (Պրագիլ)

«O meu nome é Armênia», վաւերագրական ֆիլմ, որ կը կենտրոնանայ Պրագիլի հայ կիներու ինքնութեան, մշակոյթի եւ յիշողութեան վրայ՝ պատմութիւններու, դիմանկարներու, արուեստի, երաժշտութեան եւ խոհարարութեան միջոցով:

4. Լուիզա Քալաճեան (Պրագիլ)

Լուիզա Քալաճեան, վաւերագրական ֆիլմի դաշտային աշխատանքներ եւ մատենագիտական հետազօտութիւններ: Նախագիծը կը պատմէ երկու հայ կիներու մասին, որոնք իրենց արմատները կը փնտռեն:

5. Կարպիս Հարպոյեան (Գանատա)

«Բժիշկին խօսքը» գիրքին 7-րդ հատորին հրատարակութիւնը. արեւմտահայերէնով առողջապահութեան եւ բժշկութեան նուիրուած հատոր:

6. Համազգային Գանատա
(Գանատա)

Լեւոն Շանթ հայերէնագիտական դասընթացը, նուիրուած մասնակիցներուն արեւմտահայերէնի լեզուական, գրական եւ մշակութային ժառանգութեան զարգացումին:

7. «Թորոնթոհայ»
(Գանատա)

Torontohye հայերէն թերթի նոր կայքէջ, որ ժամանակակից հարթակ պիտի ըլլայ դիւրին հասանելիութեամբ եւ գրաւիչ ձեւաչափով:

8. «Օրեր համաեվրոպական անկախ ամսագիր»
(Չեխիա)

Օրեր ամսագիրի նոր յատուկ թիւի հրատարակութիւն նուիրուած Եւրոպայի հայութեան:

9. Արմինե Զոհաննես
(Ֆրանսա)

«Մենք ենք մեր Սարերը» հրատարակութիւն՝ Արմինե Զոհաննեսի կեանքի մը աշխատանքը ներկայացնող լուսանկարչական գիրք, որ կը փոխանցէ Հայաստանի եւ Արցախի արժանապատուութիւնը, մարդկայնութիւնը եւ հաւատքը:

10. Սոնիա Պէքմեզեան
(Ֆրանսա)

Գրիգոր Պըլտեանի «Անունը լեզուիս տակ» վէպին ֆրանսերէն թարգմանութիւն եւ հրատարակութիւն: Այս գործին կը նախորդեն Պըլտեանի «Հարուածը», «Նշան» եւ «Պատկերը» գործերուն ֆրանսերէն հրատարակութիւնները:

11. «Քոթոթ» հրատարակչութիւն
(Ֆրանսա)

«Եւ այն ատեն...», մանկապատանեկան ինքնագիր նոր հատորի հրատարակութիւն. հեղինակ՝ Յասմիկ Շահինեան, հրատարակիչ՝ Քոթոթ հրատարակչութիւն:

12. “Rue de la Sardine”
(Ֆրանսա)

«Nous sommes et nous serons» վաւերագրական ֆիլմ հայ երիտասարդութեան եւ անոնց պատկերացումներուն մասին՝ հայութեան առջեւ ծառայած արդի հիմնախնդիրներուն վերաբերեալ թէ՛ Սփիւռքի մէջ, թէ՛ Հայաստանի: Նոր նիւթերու ստեղծում, ինչպէս նաեւ սեմինարներ եւ դասախօսութիւններ Հայաստանի եւ Ֆրանսայի մէջ:

13. Գրիգոր Պըլտեանի բարեկամներու շրջանակ
(Ֆրանսա)

«Krikor Beledian et la Littérature Arménienne Déterritorialisée; Strasbourg Capital du Livre 2024-25», միջոցառումներու շարք (համաժողով, ընթերցում եւ մշակութային ներկայացում)՝ նուիրուած արեւմտահայ ժամանակակից գրականութեան եւ Գրիգոր Պըլտեանի:

14. «Հազար ու մէկ աշխարհ» եւ ԻՆԱԼՔՕ (Փարիզի արեւելեան լեզուներու եւ քաղաքակրթութիւններու հիմնարկ)
(Ֆրանսա)

«Զարմանազան», երեխաներու եւ երիտասարդներու ուղղուած լեզուական իւրացումի ամառնային ծրագիր եւ ԻՆԱԼՔՕ-ի հետ գործակցութեամբ՝ ուսուցիչներու վերապատրաստութեան յայտագիր:

15. Ռուբէն Զուլաքսըզեան
(Ֆրանսա)

“Little Armenias: The Travel Guide of the Armenian Diaspora”-ի երկրորդ տպագրութիւն եւ հրատարակութիւն:

16. «Փայլակ» ընկերակցութիւն
(Ֆրանսա)

Արեւմտահայերէն գիրքերու տեսանելիութեան եւ հասանելիութեան ուսումնասիրութիւն, հետազօտելով արդէն իսկ հրատարակուած գիրքերուն ցրումի խնդիրները:

17. Սարգիս Բէհեաեան

(Գերմանիա)

Սարգիս Բէհեաեանի «Աստուածիմաստութիւն - փիլիսոփայական ակնարկ» ուսումնական ձեռնարկի հրատարակութիւն:

18. Կարի Վանիսեան

(Գերմանիա)

«Հայրենիքը օտարութեան մէջ. Հայկական անդրազգային շարժապատկեր» նախագիծը, Ֆրանքֆուրթի Ֆիլմերու Քոլէքթիվի պարունակին մէջ: Սփիւռքի սինեմայի եւ արեւմտահայերէնի գործածութեան անդրադարձ՝ գրոյցներու եւ դասախօսութիւններու միջոցաւ:

19. Տիանա Ղազարեան

(Գերմանիա)

19-րդ եւ 20-րդ դարերու Երուսաղէմի հայկական լուսանկարչութեան նուիրուած ցուցահանդէս եւ գիտաժողով Պոլստափեշտի մէջ: Բննարկումներ, կրթական սեմինարներ, գիտական ներկայացումներ եւ հրատարակութիւն:

20. Università Degli Studi Di Firenze

(Իտալիա)

“Nakhichevan: Cancel Armenian Culture”, հետազոտութիւն եւ երկու ցուցահանդէս Նախիջեանի կորսուած մշակութային ժառանգութեան մասին:

21. Մխիթարեան Միաբանութեան Վենետիկի մենաստան

(Իտալիա)

Հայագիտական «Բազմավէպ» հանդէսի հրատարակութիւն:

22. Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ Հայրապետական Պատուիրակութիւն Արեւմտեան Եւրոպայի

(Իտալիա)

Pontifical University of St. Thomas Aquinas, Angelicum-ի մէջ երկօրեայ միջազգային գիտաժողով նուիրուած Արցախի կրօնական եւ մշակութային վայրերու պահպանութեան:

23. Հայ մշակոյթի ուսումնասիրութեան եւ վաւերագրումի կեդրոն (CSDCA)

(Իտալիա)

Վերապատրաստումի ծրագիր Վենետիկի CSDCA կեդրոնին մէջ Երեւանի պետական համալսարանի արուեստի պատմութեան ուսումնական ծրագիրին ուսանողներուն համար:

24. Մինաս Լուռեան

(Իտալիա)

Է. Սահիի «Արեւելագիտութիւն» գործին արեւմտահայերէն թարգմանութեան խմբագրում եւ հրատարակութեան պատրաստում:

25. Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութիւն

(Երուսաղէմ)

Գալուստ Սարգիս Կիւլպէնկեանի հիմնած Երուսաղէմի Կիւլպէնկեան գրադարանին օժանդակութիւն եւ տարեկան նուիրատուութիւն Սուրբ Յակոբեանց վանքին՝ Կիւլպէնկեան ընտանիքի յիշատակին հոգեհանգստեան արարողութեան համար:

26. «Հաուլըրտ Գարակէօզեան» հաստատութիւն

(Լիբանան)

«Կրթական յատուկ կարիքներ եւ սորվելու դժուարութիւններ ունեցող հայ երեխաներու խնամք եւ աջակցութիւն Լիբանանի մէջ» ծրագիրը կը սպասարկէ ամսական 200 հայ երեխաներու եւ հետեւեալ ծառայութիւնները կը մատուցէ հայերէնով՝ ուղղախօսութիւն, հոգեշարժունակութեան դարմանում, հոգեբանական աջակցութիւն, ծնողներու ուղղորդում, ընկերային գիտակցութիւն եւ յատուկ կրթութեան առնչուող այլ տարրեր:

**27. «Հաուլըրտ
Գարակէօզեան»
հաստատութիւն**
(Լիբանան)

Հոգեխոցներու դարմանումի արտակարգ ծառայութիւններ՝ ուղղուած Լիբանանի մէջ հայ մանուկներուն եւ պատանիներուն՝ ռազմական բախումներու ընթացքին:

**28. Լիբանանի Ազգային
Առաջնորդարան**
(Լիբանան)

Մարդասիրական օգնութիւն Լիբանանի հայկական դպրոցներուն ռազմական հակամարտութեան պատճառով:

29. Փթիթ
(Լիբանան)

«Փթիթ. մանկապատանեկան կայք», փոխներգործուն կրթական նիւթերու կայուն աղբիւր, որ արեւմտահայերէնով նիւթեր կ'առաջարկէ 7-13 տարեկաններուն: Կայքէջին կ'առաջարկէ խաղեր, փազըլներ, պատմութիւններ եւ հանելուկներ:

30. Ռազմիկ Քալայճեան
(Լիբանան)

Լիբանանահայ մտաւորական Պէպօ Սիմոնեանի ժառանգութեան նուիրուած համապարփակ կայքէջ, որ պիտի ընդգրկէ Սիմոնեանի գրական ստեղծագործութիւնները, յօդուածները, նամակները եւ պատկերասրահ մը:

**31. Գինիշեան յիշատակի
հիմնադրամ**
(Լիբանան)

Youth Engaged in Society (YES)-ը համայնքին ուղղուած փորձնական ծրագիր մը, որուն նպատակն է Լիբանանի հայկական երկրորդական վարժարաններու աշակերտները զինել քննական մտածողութեան եւ բանավէճի հմտութիւններով, ինչպէս նաեւ քաջալերել անոնց գործուն մասնակցութիւնը յանուն ընկերային փոփոխութեան:

**32. ՀԲԸՄ-ի Երիտասարդ
արհեստավարժներ,
Մատրիտ**
(Սպանիա)

«Անհերքելի փաստերից մինչեւ բարդ բովանդակություններ», լրագրութեան հնգօրեայ դասընթացք Հայաստանի մէջ տեղացի 15 լրագրողներու համար:

33. Վիզէն Չըթըրեան
(Զուիցերիա)

“Diaspora: Armenians as a Global Nation”, հրատարակութիւն, որ կ'անդրադառնայ ազգային պետութեան եւ տարբեր հայկական սփիւռքներու միջեւ առկայ բարդ լարուածութեան:

**34. Վիքթորիա
Աբրահամեան**
(Զուիցերիա)

Պատմական ծաւալուն ուսումնասիրութիւն, որ կ'անդրադառնայ 1920-1946 թուականներուն Ֆրանսական հոգատարութեան տակ Սուրիոյ մէջ գտնուող հայ փախստականներուն: Աշխատութիւնը Սուրիոյ պատմագրութեան մէջ կարեւոր բաց մը կը գոցէ:

35. Վահէ Պօղոսեան
(Հոլանտա)

«Սուտանի հայկական ժառանգութեան նախաձեռնութիւն», բազմամիջարկ ծրագիր, որ կը ներկայացնէ իւրայատուկ համայնքին ժառանգութիւնը բանաւոր պատմութիւններու, լուսանկարչական արխիւի, հետազօտական աշխատանքի, վաւերագրական ֆիլմի եւ ընկերային ցանցերու միջոցով:

**36. Աննա Մարիա
Ասլանօղլու**
(Թուրքիա)

“Otherwise in Istanbul”, վաւերագրական ֆիլմ, որ կը ներկայացնէ պարող եւ պարուսոյց Միհրան Թոմասեանին՝ որպէս հայ մը որ կը ձգտի Պոլսոյ պատկանիլ:

37. Կեդրոնական ազգային երկրորդական վարժարան

(Թուրքիա)

Աշակերտներու լեզուական եւ մշակութային կարողութիւնները զարգացնելու եւ միեւնոյն ժամանակ համայնքին հետ կապերը ամրացնելու միտուած ծրագիր:

38. Վահագն Բէշիշեան

(Թուրքիա)

Ձնտուկ, Ջարմանազան, Ուս Հարթակ, Երդիք Լ Ջարդիս կայքէջերուն նիւթերու կազմակերպում, խմբագրում, տեղադրում, եւ վարչական ու թեքնաբանական ծառայութիւն:

39. «Բարոեսիա քուէքթիվ»

(Թուրքիա)

«Բարոեսիա քուէքթիվ»-ի սեմինարներ, աշխատանոցներ եւ առցանց հանդիպումներ, ինչպէս նաեւ յօդուածներու ու գիրքերու հրատարակութիւն՝ անդրադառնալով բնիկ ժողովուրդներու, ժամանակայնութեան եւ սեռային ինքնութեան հարցերու:

40. Արա Սարաֆեան, Կոմիտաս Գիմնարկ

(Միացեալ թագաւորութիւն)

Ֆելիքս Բորլիի “The Catholicos and the Commissar” գիրքի հրատարակութիւն, նուիրուած Խորհրդային Միութեան ժամանակ հայ եկեղեցւոյ պատմութեան:

41. Քրիստինա Անտրէա Պարպա

(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

“Creativity and Catastrophe: Conversations with Armenian Artists in the 21st Century”, հրատարակութիւն, որ կը ներկայացնէ հայ արուեստագէտներու բանաւոր պատմութիւնները, որպէս ոսպնեակ սերունդներու հոգեխոցի եւ բռնի տեղահանումի հետեւանքներուն:

42. Հրայր Պալեան

(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

“The Nagorno-Karabakh Peace Process”, գիրք, որ կը խորանայ վերջին երեք տասնամեակներուն ընթացքին խաղաղութեան գործընթացի բանակցութիւններուն բարդութիւններուն:

43. Rerooted Archive

(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

“Rerooted Archive: Western Armenian Diaspora Collections”, նախագիծը կը հաւաքէ ու կը պահպանէ վտանգուած հայկական համայնքներու բանաւոր պատմութիւնները, յատկապէս Միջին Արեւելքի հայ գաղութներուն պատմութիւնը, եւ հասանելի կը դարձնէ կայքէջին միջոցով:

44. Արա Օշական

(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

“What Can I Tell You, We Lost Everything”-ը Արա Օշականի եւ Միշըլին Ահարոնեան Մարքորմի համագործակցութեամբ բազմահարթ նախագիծ մը, որ կը քննէ արցախցիներու բռնի տեղահանումին հետեւանքները:

45. Անահիտ Եահճեան

(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

Արեւմտահայերէնով պատմուած փորձարարական կարճ ֆիլմ, որ կ’օգտագործէ ստուեր, ուրուագիծ եւ առտնին ծանօթ միջոցներ՝ նկարագրելու այն գերիրարապաշտ եւ երբեմն գռեհիկ ձեւերը, որոնց միջոցով մայրութիւնն ու ամերիկեան արուարձաններու կենցաղային կեանքը կը ձեւաւորեն եւ կը ճնշեն կիները:

46. Թամար Մարի Պոյաճեան

(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

«Կաթիլ մը կին», ստեղծագործ հրատարակութիւն արեւմտահայերէնով, որ կ'ուսումնասիրէ կնոջ տեղը գրականութեան պատմութեան մէջ, արեւմտահայերէնի ներկայիս տեղը եւ թէ ինչ կը նշանակէ ըլլալ արեւմտահայ կին գրող այսօր: Ծրագիրը կը ներառէ գիրքի շնորհանդէսներ եւ հանդիպումներ սփիւռքեան տարբեր համայնքներու մէջ:

47. Լեռնա Գայսերեան Շիրինեան

(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

«Ինծորի բերքահաւաք», մանկական պատկերազարդ գիրքի հրատարակութիւն՝ բարեկամութեան, բարութեան եւ նուիրելու հաճոյքին մասին:

48. Արա Մածունեան

(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

«Հաւասարում նորոգ. սերունդներու գրոյց մը» խորագիրով եռօրեայ հանդիպումին վաւերագրական ֆիլմ՝ մասնակիցներուն հաւաքական միտքը եւ երկխօսութիւններու հիմնական նիւթերը լուսաբանելու:

49. Հայագիտութեան եւ հետազօտութիւններու ազգային միութիւն (NAASR)

(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

«Գալուստ Կիւլպէնկեան դասախօսութիւններու շարք» ժամանակակից հայկական հիմնախնդիրներու շուրջ շարք որ կը ներառէ տարբեր միջոցառումներ:

50. Քրիստափոր Ադամեան

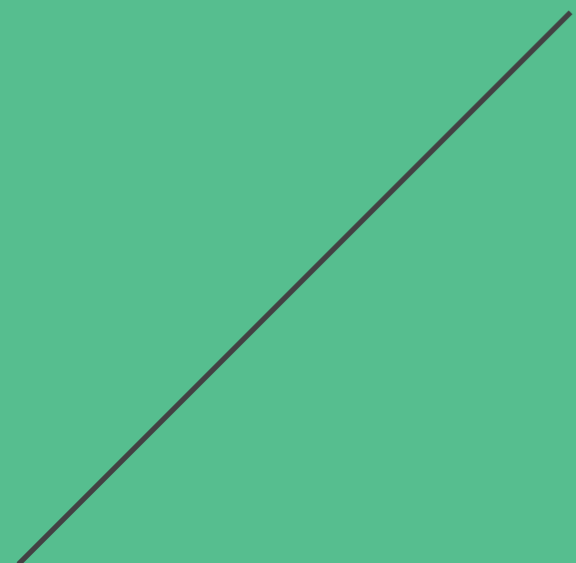
(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

Վահէ Օշականի «Օծում» վէպի անգլերէն թարգմանութիւն:

51. ԱՐՓԻ հրատարակչութիւն

(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

Քարեն Չթճեան Բրեսդիի «Օտար Արան» գիրքի հրատարակութիւն, արեւմտահայերէնով բնօրինակ գործ երիտասարդներու համար:

Փորթուկալի մէջ նախաձեռնութիւններ
 Եւ միջոցառումներ կազմակերպուած
 հայկական բաժանմունքին կողմէ

1. «Հաւասարում նորոգ. սերունդներու գրոյց մը»

(Փորթուկալ)

Եռօրեայ հաւաք մը, որ համախմբեց 14 երկիրներէ 36 մասնակիցներ, անդրադառնալու հայկական Սփիւռքի մտաւորական ժառանգութեան՝ միաժամանակ ստեղծելով սերունդներու միջեւ երկխօսութեան տարածք:

2. «Հայերը եւ Երուսաղէմը» ցուցահանդէս

(Փորթուկալ)

«Հայերը եւ Երուսաղէմը», ցուցահանդէս Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան մէջ՝ նուիրուած սաղիմահայութեան եւ Երուսաղէմի Կիւլպէնկեան գրադարանին:

3. Ցուցահանդէս Հայկական Բաժանմունքի մասին

(Փորթուկալ)

Լիզպոնի Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան մէջ Հայկական Համայնքներու Բաժանմունքի պատմութեան եւ գործունէութեան նուիրուած ցուցահանդէս:

4. Հրատարակութիւն

(Փորթուկալ)

A. Lojas Neves e M. Neves Pereira-ի “Arménia – Povo e Identidade” գիրքի հրատարակութիւն:

5. Երկօրեայ միջոցառում Լոս Անճելըսի մէջ

(Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ)

Լեզուի, ինքնութեան եւ սփիւռքակեդրոն նպաստատուութեան մասին քննարկումներ Լոս Անճելըսի մէջ. երկօրեայ միջոցառում «Բարերարութիւն եւ արդի մարտահրաւերներ» վերնագիրով:

ԱՄՐՈՂ ԵԼԱՍ 2024

Միակ նպաստի ծրագիրը արեւմտահայերէնով
յառաջադէմ մշակութային կիրարկութեան
համար:

Մշակոյթ՝ ընկերային առաջընթացի, կլիմայի
պաշտպանութեան եւ ժողովրդավարութեան
համար:

Ընտրուած տասը նախագիծերն են՝

1. Արմանդ Երուանդ Թիւֆէնքեան եւ Թամեր Հասան (ԱՄՆ). «Կապ կար»

Ֆիլմ-կահոնք, որ բաղկացած է կարճ շարժապատկերներէ եւ քանի մը կարճ անձայն 16 մմ ժապաւէններէ: Գորգագործ արհեստաւոր Հայկօ Օլթաճիի հետ արեւմտահայերէն զրոյցները ստեղծագործութեան պատումը կը կազմեն:

2. Աւետիս Գաբրիալեան (Գերմանիա). «Ըլլալ նամակ մը»

Շարժապատկերի նախագիծ, որ կը ներառէ թատերական տեսարաններ, կատարողական արուեստ, վաւերագրական, գեղարուեստական եւ արխիւային նիւթեր, ներկայացնելով Ռուբէն Սեւակի եւ իր կնոջ՝ Հելէն Ափելի եւ մերօրեայ հայ-գերմանացի զոյգի մը սիրոյ պատմութիւնը եւ կեանքի զուգահեռները:

3. Կարէն Տարաքճեան եւ Սուրէն Խըղոշեան (Լիբանան). «Լիբանանահայ թատրոնը»

Վաւերագրական ֆիլմ լիբանանահայ թատրոնի պատմութեան մասին՝ արխիւային նիւթերու եւ հարցազրոյցներու վրայ հիմնուած: Անցած տասնամեակներու Լիբանանի հայկական թատրոնի պատմութիւնը հիւսելով, վաւերագրական այս ֆիլմը կ'անդրադառնայ նաեւ այսօրուան մարտահրաւերներուն:

4. Գոհար Մարտիրոսեան (Հայաստան). «Ա. լեռ»

Իրացուցական եւ երեւութական իրականութեան ֆիլմ, ստեղծուած փոխներգործուն եռաչափ ծրագիրի կիրարկութեամբ. յառաջապահ շարժաբանական ձեռնարկութիւն մը, որ կը կրկնէ տարածական եւ շրջակայ միջավայրի փորձառութիւնները, ներշնչուելով Ռենէ Դաումալի «Mount Analogue» գիրքէն:

5. Յասմիկ Ղազարեան եւ Զրիստիան Բատիկեան (Հայաստան/Ֆրանսա). «Պարտէզը որ քեզ երագեց»

Վաւերագրական ֆիլմ ժամանակակից գրող Գրիգոր Պըլտեանի մասին: Գրողին կեանքին եւ ստեղծագործութեան այս համադրուած աշխատանքը պիտի ներկայացուի երեք փուլով. «Փարիզը», «Գրողին ծննդավայրը» եւ «Շարունակական կեանքը»:

6. Լուսինէ Գալստեան եւ Էլիզա Բաղդիեան (Հայաստան/Շուէտ). «Լեռները կը կանչեն. արեւմտահայ(երէն) ճամբորդութիւն մը»

Համերգաշար եւ ինքնատիպ երաժշտական ստեղծագործութիւններ. «Տիեզերք» երաժշտական խումբը պիտի անդրադառնայ արեւմտահայ բանաստեղծութեան հարստութեան ու ժամանակակից հայ երաժշտութեան իւրայատկութիւններուն:

7. Մարալ Դաւիթեան (ԱՄՆ). «Մնացողները»

Բազմագիտակարգային նախագիծ՝ պոլսահայութեան պատմութեան ու ժամանակակից կեանքին մասին. համայնք մը, որ կերտած է իր լեզուն եւ մշակոյթը երկրի մը մէջ, ուր կը փորձեն անցեալը թաղել:

8. «Նորարար փորձառական արվեստի կենտրոն» (ՆՓԱԿ) (Հայաստան). «ԱրեւմտաՀայ տարրալուծարան»:

Արուեստի տարրալուծարան մը որ կը ներառէ հետազոտութիւններ, քննարկումներ, դասախօսութիւններ եւ արուեստի գործերու ստեղծում: Նախագիծը կոչուած է արեւմտահայ մշակոյթը ժամանակակից արուեստի տեսանկիւնէն հետազօտելու եւ ցուցադրելու, ներառելով բազմագիտակարգային միջոցներ:

**8. Օլիվիա Մելքոնեան
(Միացեալ
Թագաւորութիւն).
«Յարութիւն»**

Ժողովրդական երգերը ելեկտրոնային պարային երաժշտութեան մէջ ներառող շարք. ծուլում, ականդական գործիքներու նմուշներով եւ արեւմտահայ ծայնային կենդանի ծայնագրութիւններով, ներառելով բնիկ հայկական երգարուեստ եւ ծայնեղանակներ: Երաժշտական պահպանումէն եւ Կոմիտասէն ներշնչուած՝ արեւմտահայ երգերը կը հանդիսանան այս նախագծին հիմքը:

**9. Շողակ Յովհաննէսեան,
Վարագ Գարագաշեան,
Սերժ Մանուկեան, Արագ
Քոճայեան (Լիբանան).
«Վազրիկ Լուցկի»**

Արեւմտահայերէն գիտաերեւակայական շարանկար-վէպ՝ յառաջապահ ոճով, որ կ'անդրադառնայ Պուրճ Համուտ քաղաքին մէջ տեղի ունեցող շարք մը անհետեթ իրադարձութիւններու՝ գլխաւոր հերոսին փորձառութիւններուն միջոցով:

*Նախագիծերուն մասին յաւելեալ տեղեկութիւններ կրնաք գտնել հոս: